

Møte onsdag den 25. april 2012 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 76):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Representanten Kenneth Svendsen vil framsette to representantforslag.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:00:50]: På vegne av representantene Ketil Solvik-Olsen, Jørund Rytman, Christian Tybring-Gjedde og meg selv vil jeg fremme et forslag om å be regjeringen legge fram en plan om hvordan elbiler og biler som bruker ny teknologi, beholder et forutsigbart avgiftsregime over tid.

Så vil jeg på vegne av Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Jørund Rytman og meg selv legge fram et forslag om et nytt ankerfeste for den økonomiske politikken.

Presidenten: Representanten Per Roar Bredvold vil framsette to representantforslag.

Per Roar Bredvold (FrP) [10:01:33]: Jeg har den glede å fremme et representantforslag på vegne av Harald T. Nesvik, Torgeir Trædal og meg selv om å oppheve konsesjonskravet for skogeiendommer.

Så vil jeg på vegne av Harald T. Nesvik, Torgeir Trædal og meg selv fremme et forslag om å oppheve boplikt for skogeiendommer.

Presidenten: Representanten Bent Høie vil framsette et representantforslag.

Bent Høie (H) [10:01:05]: På vegne av representantene Erna Solberg, Sonja Irene Sjøli og meg selv vil jeg sette fram et forslag om å sikre kvalitet og tilgjengelighet i fastlege- og kommunehelsetjenesten.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:02:22]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Trond Giske, Lars Peder Brekk og Rigmor Aasrud vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte statsrådene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter med første hovedspørsmål, fra representanten Gjermund Hagesæter.

Gjermund Hagesæter (FrP) [10:02:58]: I motsetnad til Noreg er det mange land som er komne langt når det gjeld å fornye, forbedre og forenkle offentleg sektor. Vi treng ikkje gå så veldig langt frå Noreg. Danmark har gjort eit betydeleg arbeid på det området. Der er det også innført digital postkasse. Berre det åleine har spart danskane for 3 mrd. kr i portokostnader per år.

Ifølgje generalsekretær Per Morten Hoff i IKT-Norge vil eit konservativt anslag for kor mykje ein kan spare på å digitalisere og forenkle offentleg sektor i Noreg, vere 17 mrd. kr per år. 17 mrd. kr er ein betydeleg sum. Det er pengar som vi altså kunne ha brukt til betre tenester i kommunane, i offentleg sektor. Vi kunne brukt dei til infrastruktur, vi kunne brukt dei til å redusere sjukehuskøane. Vi kunne også brukt dei til skatte- og avgiftslette. Det er ei mengd ting som ein kunne ha brukt desse pengane til dersom ein hadde henta dette inn. Men det har ein altså ikkje gjort.

Tal frå Danmark viser også det at ein digital førespurnad kostar 3 kr; ein manuell førespurnad kostar 110 danske kroner. Det er altså ikkje grunn til å tru at det er annleis i Noreg. Forskjellen vil sannsynlegvis vere den same i Noreg. Men her blir det gjort veldig lite. Vi kjem hengande etter, og vi får altså ikkje gjort dei grepa som gjer at ein kan frigjere midlar som kunne ha vore brukte på heilt andre område.

Då er mitt spørsmål til fornyingsministeren: Er det det norske folket det er noko galt med, eller er det regjeringa som ikkje har gjort jobben sin, sidan vi ikkje greier å få til det som danskane openbert får til, nemleg å frigjere midlar som kan brukast til beste for det norske folket?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:05:07]: Jeg er ikke enig i spørsmålsstillerens forutsetning for spørsmålet, for vi har faktisk gjort veldig mye i Norge. Vi har gjennomført en undersøkelse, en kartlegging, av de 100 mest brukte tjenestene i statlig sektor, og blant de 15 med størst omfang er 13 nå fulldigitalisert.

Så er jeg enig med representanten Hagesæter i at det er fortsatt mye å gjøre. Derfor la regjeringen for 14 dager siden fram et digitaliseringsprogram, som har store ambisjoner for hvordan vi skal digitalisere flere offentlige tjenester.

I internasjonal sammenheng ligger Norge helt i forkant. Vi har god bredbåndsdekning til befolkningen. Vi har en digitalt kompetent befolkning der svært mange bruker digitale løsninger. Vi ser at også den eldste delen av befolkningen – som noen er veldig bekymret for – har tatt i bruk digitale løsninger. Åtte av ti nordmenn bruker digitale løsninger, og vi ser jo f.eks. at når det gjelder Statens pensjonskasse, kommer to tredjedeler av søknadene nå inn elektronisk og kan behandles elektronisk.

Som representanten Hagesæter sier, er det mye å hente på porto dersom man oppretter en digital postkasse. Men det aller viktigste man kan gjøre når man skal digitalisere, er å endre arbeidsprosesser, slik at man kan automatisere saksbehandlingen. Det er der de store besparelsene ligger. Det har vi fått til – i skatteetaten når det gjelder selvangivelser, vi har fått det til i Lånekassen, og vi har fått det til

i Statens pensjonskasse. Så gjør vi nå store grep for også å få opp en grunnmur som gjør det enda mer hensiktsmessig å bruke digitale løsninger for det offentlige, og regjeringen har jo varslet i digitaliseringsprogrammet at vi kommer til å endre lovverket, slik at digital kommunikasjon heretter vil bli hovedregelen mellom innbyggerne og det offentlige. Det samme vil gjelde for næringslivet.

Gjermund Hagesæter (FrP) [10:07:10]: Eg registrerer at regjeringa føretekk undersøkingar, eg registrerer at ein har eit digitaliseringsprogram, og at ein har tankar om dette. Men eg meiner at no er det på tide med handling, no er det på tide å hente ut desse innsparingane, denne forenklinga som ligg i dette, slik som Danmark har gjort. Eg føler at det er for mange ord, utgreiingar og program omkring dette – og for lite handling.

Danmark brukte i fjor 3,5 mrd. kr til offentlege IT-prosjekt. I Noreg er det umogleg å finne ut kor mykje vi har brukt. I Danmark har ein også ein slags ROI, Return on Investment-kalkyle, altså ei kost-nytte-vurdering, der ein ser på kor mykje nytte ei investering gir tilbake. Noko tilsvarande har ein ikkje i Noreg.

Eg er på jakt etter når vi kan få handling, eg er ikkje interessert i å høre om programma og undersøkingane og kva regjeringa planlegg. Det er kva tid vi får effekt av dette, eg er interessert i.

Statsråd Rigmor Aasrud [10:08:16]: Effektene kommer daglig, og mye av effekten tas ut bl.a. av næringslivet gjennom den ambisiøse pakken næringsministeren har lagt fram for næringslivet, der vi skal spare næringslivet for 5 mrd. kr. Vi ser det i etat etter etat.

Men jeg har behov for å si at her er det behov for mer enn bare å bruke store ord, her må man gjøre en ganske grunnleggende jobb. Her er det viktig å planlegge godt og lage nye systemer. Det må være lovverk som gjør at vi kan ta i bruk de digitale løsningene, og det er utrolig viktig at vi klarer å finne løsninger som gjør at de enkelte etatene henger sammen. Vi bruker nå mye kapasitet på å få til programmer og løsninger som vi kan bruke på tvers av de enkelte etatene. Digital postkasse kommer. Vi har nå ute – før vi la fram programmet – et nytt tilbud for å få opp elektronisk identifikasjon og eID, og vi har varslet at vi kommer med et lovforslag der vi snur lovverket.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgings spørsmål – først representanten Åge Starheim

Åge Starheim (FrP) [10:09:38]: Når ein registrerer at kommunane ikkje ser seg i stand til å syte for fleire sjukeheimplassar på grunn av manglande midlar, må ein spørje seg kvifor statsråden ikkje allereie har sytt for å innføre same IKT-systemet som ein har gjort i Danmark. Dermed kunne ein spart titals milliardar kroner. I staden ser vi eit aukande byråkrati og stadig aukande kostnader til eit aukande byråkrati.

Eg høyrer statsråden seie at det er viktig at ein må gå grundig til verks, og eg spør meg då kvifor ein skal finne opp krutet på nytt. Det er berre å ta seg ein tur til Dan-

mark og kopiere deira løysingar – i alle fall dei beste. Så har ein eit system som Danmark har innført, og som Danmark har spart kolossalt mykje pengar på, som igjen kunne tilflyte offentlig sektor og syte for at ein får bygt fleire sjukeheimplassar.

Statsråd Rigmor Aasrud [10:10:38]: Jeg kan forsikre representanten Starheim om at vi har vært i Danmark flere ganger. Vi er heldige som har nordiske naboer som vi kan lære av, og Danmark er også i Norge for å lære av det vi gjør i Norge.

Danmark har på noen områder noen løsninger som er mer avansert enn det vi har i Norge, men vi er altså veldig, veldig nær Danmark i utvikling. Danmark har laget gode programmer som de forventer de skal ha store effektiviseringsgevinster av, men de har heller ikke begynt å ta ut vesentlig mer innsparinger enn det vi gjør i Norge. Det er ikke sånn at vi kan komme med et program fra Danmark og bruke i Norge. Det er kommuner og statlige virksomheter som har IKT-systemer i dag som må tilpasses i Norge. Det har lenge vært sånn at vi har laget IKT-systemer som har passet til den enkelte sektor. Det vi gjør nå, er å ta et grep for å få mer styring sånn at vi kan utvikle IKT-systemene våre så de henger bedre sammen. Det gjelder internt i staten, og jeg er også svært positiv til å få med kommunene på det arbeidet.

Presidenten: Lars Myraune – til oppfølgings spørsmål.

Lars Myraune (H) [10:11:55]: Statsråden sa i sitt svar på hovedspørsmålet at det holder ikke med store ord, og det er vi ganske så enig i.

Difi, som er en avdeling under statsråden, hadde en undersøkelse i fjor der de konkluderte med at det er fire ting som gjør at det er vanskelig å gjennomføre en helhetlig IKT-satsing. Det er at politisk trykk mangler, lovendringer mangler, penger over grensen – altså penger til prosjektet – og organisatorisk og teknologisk samordning.

Statsråden sa nettopp at det er politisk trykk, og vi er enig i at det nye digitaliseringsprogrammet er positivt. Statsråden nevnte lovendringer, men så var det dette med penger og samordning. Vi har vel sett at samordning er den aller vanskeligste biten.

Hvilke planer og deadlines har statsråden for når dette arbeidet skal være gjennomført, og blir det koordinert sammen med behovet for innsats på IKT-sektoren i privat sektor?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:12:58]: Når det gjelder styringsgrep, er det, som jeg sa i mitt svar til den forrige spørsmålsstilleren, behov for å ta noen flere styringsgrep. Derfor varsler vi i digitaliseringsprogrammet at vi trenger mer styring. Det vil bli opprettet styring på tvers av departementene. Dessuten er det slik at de sju største underliggende etatene, som Brønnøysundregistrene, Skattedirektoratet, Helsedirektoratet, Nav og andre, har et samarbeid der man har hatt en god del utveksling for å jobbe med standarder der samarbeidet kommer til å bli formalisert og gitt større muligheter til å kunne samordne felles infrastrukt-

tur knyttet til de store virksomhetene som har de største datamengdene. Det er noe av det viktigste vi gjør.

Så vil det komme bevilgninger i statsbudsjettene framover. Men som jeg sa, er det å utvikle et nytt system for Nav, f.eks., et omfattende arbeid, som det ikke bare er å bestemme at man skal gjøre – det må utvikles. Det er vi i gang med.

Presidenten: Geir Jørgen Bekkevold – til oppfølgings-spørsmål.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:14:08]: Det kan hende at dette spørsmålet skal rettes til næringsministeren, men dere får bli enige om hvem som har lyst til å svare.

Teknologiutviklingen gir enorme muligheter, men også betydelige utfordringer. Stadig mer blir digitalisert, og store deler av livet vårt foregår og finnes på portaler og i databaser verden over. Da er det svært viktig at sikkerhet er i høysetet når staten skal utarbeide systemer som f.eks. skal ta vare på våre mest personlige personopplysninger.

For ca. en måned siden kunne hele Norge få innblikk i Altinn-Kenneths mest private personopplysninger på grunn av en svikt i et datasystem i Altinn. Etter Altinn-problemene for litt over ett år siden sa statssekretæren i Nærings- og handelsdepartementet til NA24: «Vi kan ikke slå oss til ro med at Altinn ikke tåler stor pågang, og vi vil gå svært nøye gjennom hva som ikke har fungert i dag slik at denne situasjonen ikke skal oppstå igjen.»

Sett i lys av problemene med Altinn og at det har forverret seg betraktelig i år sammenlignet med i fjor: Mener statsråden at regjeringen har gjort en god nok jobb med denne gjennomgangen?

Presidenten: Det er nok slik at representanten må bestemme hvilken statsråd representanten stiller spørsmål til. Jeg tror ikke vi skal innføre en praksis der de statsråder som har lyst til det, svarer. Så jeg tror representanten må bestemme seg for hvem han vil rette spørsmålet til.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:15:27]: Fint om næringsministeren vil svare.

Presidenten: Det var til statsråd Giske.

Statsråd Trond Giske [10:15:34]: Jeg er i hvert fall glad for at det er temaet til en av statsrådene som er til stede, for dette er jo et spørsmål som dreier seg om skatteoppgjøret, som egentlig ligger under finansministeren. Men mitt departement har ansvar for Brønnøysundregistrene, som drifter Altinn.

Det spørsmålsstilleren sier, er helt riktig, nemlig at det var store problemer i fjor. Da var det kapasitetsproblemer, og systemene til Altinn tålte ikke alle de nordmennene som samtidig ønsket å få innblikk i ligningen sin. Dette ble det gjort en rekke tiltak for å bedre til i år, og etter det vi har brakt i erfaring, har det stort sett gått bra på kapasitetssiden. Derimot ble det en annen teknologisk feil, som gjorde at når noen logget seg inn, lå bildet av denne Altinn-Kenneth igjen, og private opplysninger ble gjort tilgjengelig for

andre. Det er helt uakseptabelt. Vi har vært i nær dialog med Brønnøysund om dette, og de stengte jo også ned hele systemet for å være sikre på at ikke personopplysninger kom på avveier.

Men dette er selvsagt noe som ikke skal skje, og som vi må sørge for ikke skjer igjen.

Presidenten: Trine Skei Grande – til siste oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:16:51]: Jeg har også et spørsmål til en av statsrådene som er her – og ikke til dem som holder pressekonferanse og tømmer presseselosen samtidig som vi har spørretimen – og det er til statsråd Aasrud.

Det å ha en effektiv stat overfor effektive kommuner er viktig for velferden vår. Denne regjeringa har økt antall byråkratiske krav overfor kommunene, økt rapportering og økt alt det som kommunene skal melde tilbake. 1 pst. innsparing i byråkrati og byråkratikrav til kommunene fører til 1 mrd. kr mer i velferd – 1 pst. mindre byråkrati i kommunene er 1 mrd. kr mer i velferd som kan gis til borgerne.

Så mitt spørsmål til statsråden er: Det er fint med sulttunge planer som man ikke helt vet hvordan man skal få kommunene med på. Men hvilke tiltak mener statsråden man skal gjøre for å effektivisere regjeringas holdning til kommunene, regjeringas krav til kommunene, alle de nye rapporteringskrav som regjeringa har overfor kommunene, og hvor mange lovstyrte oppgaver man skal legge til hver enkelt kommune – som gjør at det blir mindre velferd til hver enkelt borger?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:18:09]: Forholdet mellom stat og kommune er det jo en egen stortingsmelding om, som ligger her til behandling, og en av de tingene vi varsler i den stortingsmeldingen, er at vi skal se på direktoratenes rolle. Det tror jeg er viktig.

Jeg er enig i at vi skal tenke oss godt om hver gang vi ber om nye rapporteringskrav fra kommunesektoren. Der tror jeg vi har et felles ansvar – de som er i denne salen til vanlig, og vi som bare er her innimellom – for ofte er det jo slik at det stilles spørsmål om faktagrunnlag fra kommunesektoren. Jeg har også opplevd at det er en viss overraskelse når vi ikke klarer å svare på det faktagrunnlaget. Så vi må kanskje gå i oss selv alle sammen og ha noe mindre forventninger til at vi kan få opplysninger om alt vi ønsker fra kommunesektoren. Dette vil regjeringen selvsagt jobbe videre med. Digitaliseringen kan være én måte å bidra til at vi kan drive mer effektivt også på det området, for man får mer gjennomsiktighet og kan ha lettere innsyn i saksbehandlingen.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Svein Flåtten (H) [10:19:21]: La meg først si at jeg registrerer at for annen gang på tre uker demonstrerer regjeringen sin arroganse overfor Stortinget ved å arrangere en pressekonferanse om en stor sak samtidig som vi avvik-

ler spontanspørretimen. Jeg ber om at presidenten tar dette opp med regjeringen.

Så til spørsmålet, som er til den tilstedeværende næringsminister: Avisen Varden skriver på lederplass i dag, etter allmannamøte på Herøya i går kveld som endelig konfirmerer at tusen direkte arbeidsplasser blir borte, at det er en påminnelse om hvor brutal den internasjonale konkurransen er – og det er den. Norske bedrifter må hver dag ut og kjempe mot internasjonale bedrifter, og da trenger de norske bedriftene konkurransedyktige rammevilkår for seg og ikke en ryggsekk med særnorske, tyngende rammevilkår i form av skatter, reguleringer og avgifter i tillegg til et høyt kostnadsnivå. Dessuten trenger vi at det blir investert i kunnskap og infrastruktur for en fremtidig bedre konkurransekraft. Det bør være en vekker for oss at investeringsnivået i Norge, utenom olje og gass – ifølge en OECD-rapport som nettopp er kommet – nå er på linje med Hellas, og vi begynner å se resultatene av denne svekkede konkurransekraften utenom oljen. Ingen er nærmere til det enn næringsministeren, som må reise rundt til de stedene som rammes, uten særlig materiell trøst i bagasjen.

Spørsmålet mitt er da: Er næringsministeren bekymret for vår konkurransekraft i dag internasjonalt, og hva vil han gjøre for at den blir bedre i morgen?

Statsråd Trond Giske [10:21:13]: Først må jeg si at jeg deler sorgen over at REC ikke så muligheten til å drive videre – ikke bare på Herøya, men også i Glomfjord og i Narvik. Det er veldig synd at en bedrift som bare for få år siden var så livskraftig, som hadde så stor verdi og så mange ansatte, nå ikke ser det lønnsomt å fortsette sin drift. Det har lite med norske rammevilkår å gjøre. Det har å gjøre med at prisnivået på solceller i verden fullstendig har kollapset. Det har å gjøre med at enkelte land har kuttet kraftig i sine støttesystemer for installering av solpaneler, og det har bl.a. å gjøre med at Kina kom på markedet med svært billige produkter.

Dette er ingen trøst for dem som mister jobben, og vi må gjøre alt vi kan for å etablere nye arbeidsplasser og sørge for at de som jobber i REC, får muligheten til å ta del i den sysselsettingsveksten som skjer. Men det er slik at det fra tid til annen skjer endringer i internasjonale markeder som også rammer norske bedrifter.

Verden har vært gjennom en av de tøffeste krisene siden krigen. Norge har kommet ut av den krisen – iallfall første fase av den – med den laveste arbeidsløsheten i Europa. I tillegg har vi gjennom de siste seks-sju årene fått rundt 250 000 flere arbeidsplasser i Norge. To tredjedeler av dem er i privat sektor. Som næringsminister reiser jeg langt oftere til bedrifter som utvider antall ansatte, som investerer og skaper flere arbeidsplasser, enn til bedrifter som legger ned, enda de som legges ned, ofte prioriteres i reisevirksomheten nettopp for å være til stede for dem som mister sin jobb. Så det generelle bildet er litt annerledes enn det representanten beskriver. Det er en beskrivelse av et land som går svært godt, og som har lav arbeidsløshet og høy sysselsettingsvekst.

Svein Flåtten (H) [10:23:15]: Jeg vil bare minne næringsministeren på at utgangspunktet for spørsmålet ikke var spesielt situasjonen i solcelleindustrien, men Vardens påminnelse om hvor brutal den internasjonale konkurransen er. Jeg drev ingen svartmaling av den norske situasjonen. Det som er mitt spørsmål, er hva man vil gjøre senere.

Når det gjelder beskrivelsen av å skape nye arbeidsplasser, vil jeg også minne næringsministeren om at det er sysselsettingsgraden som er avgjørende, og den har ikke vært spesielt økende i de senere år. Næringsministeren arrester-te selv under valgkampen i 2005 daværende næringsminister Børge Brende, som han kalte for en bløffmaker da han brukte tallene og ikke sysselsettingsgraden. Så jeg gjentar spørsmålet mitt av to grunner – for det første fordi det er viktig, og for det andre fordi det ikke ble besvart: Er næringsministeren bekymret for konkurransekraften i dag, og hva vil han gjøre for at den blir bedre i morgen?

Statsråd Trond Giske [10:24:21]: Jeg tror enhver næringsminister til enhver tid er bekymret for norsk konkurransevne. Det er jobben til en næringsminister. Men hvis man ser på de ulike næringsgrenene, er det et veldig ulikt bilde. Olje- og gassindustrien går bedre enn noen gang, ikke bare takket være høye investeringer i Norge, men også takket være at våre bedrifter er så fremragende at de vinner markedsandeler rundt omkring i hele verden. Så er det en del av den øvrige industrien som går godt, og så er det en tredjedel som sliter, bl.a. på grunn av den internasjonale finanskrisen og lavere etterspørsel. Det skal vi jobbe kontinuerlig med, bl.a. ved å presentere en ny stortingsmelding om Innovasjon Norge og SIVA, noen av de viktigste verktøyene i verktøykassa vår, ved å presentere en ny eksportfinansieringsordning, som sikrer god finansiering til dem som vinner kontrakter ute i verden, og mange andre tiltak. Men det generelle bildet i Norge er at vi klarer oss bedre enn noe annet europeisk land. Vi har mange ganger så stor sysselsettingsvekst nå som vi hadde under Bondevik-regjeringen. Veldig mange bedrifter klarer seg svært godt, også i en internasjonalt tøff konkurranse.

Presidenten: Det blir fire oppfølgingsspørsmål – først Jan Tore Sanner.

Jan Tore Sanner (H) [10:25:39]: Jeg registrerer at næringsministeren igjen skryter av sysselsettingsveksten. Det har vi hørt før. Samtidig dokumenterte representanten Svein Flåtten at sysselsettingsprosenten, altså andelen som er sysselsatt, er nøyaktig den samme i dag som det den var da Stoltenberg II-regjeringen kom på i 2005. I valgkampen i 2005 fikk vi høre fra opposisjonspolitiker Trond Giske at næringsminister Børge Brende bløffet da han skrøt av hvor mange arbeidsplasser som var skapt, og ikke snakket om sysselsettingsprosenten. Erkjenner næringsministeren at andelen som er sysselsatt, altså sysselsettingsprosenten, er nøyaktig den samme i dag som det den var da Bondevik II, sentrum-Høyre-regjeringen, gikk av i oktober 2005?

Presidenten: Presidenten vil bare få kommentere at be-

grepet «å bløffe» brukt om andre politikere vanligvis påtales som uparlamentarisk. Nå brukte vel representanten det som et sitat. Presidenten vil si det på den måten at presidenten håper, i den grad daværende representant Giske sa det fra Stortingets talerstol, at daværende president påtalte det. (Munterhet i salen.)

Statsråd Trond Giske [10:27:00]: Det var en korreks med tilbakevirkende kraft. Jeg vet ikke om det er åpning for det.

Det er altså slik at under Bondevik-regjeringen fikk vi ca. 23 000 flere arbeidsplasser i Norge på fire år. Nå har vi fått over 250 000 flere arbeidsplasser på seks år, og det under den tøffeste krisen i Europa. Det er ikke slik at når Frankrike, Spania, Italia og andre har skyhøy arbeidsløshet, skyldes det mangel på folk. Det er masse folk i disse landene. Likevel har man stor arbeidsløshet. Så det at det har blitt en stor befolkningsvekst i Norge, er ingen garanti for at det kommer mange flere arbeidsplasser. Det kunne like godt blitt større arbeidsløshet av at man importerer mye arbeidskraft, eller at ungdomskullene bidrar til at det blir flere arbeidstakere. Så det at det er skapt over 250 000 flere arbeidsplasser – to tredjedeler i privat sektor – må iallfall borge for at næringspolitikken ikke er fullstendig mislykket i Norge, når altså Europa har – hva er det – 24 millioner arbeidsløse. Det er mitt hovedpoeng.

Presidenten: Per Roar Bredvold – til oppfølgings-spørsmål.

Per Roar Bredvold (FrP) [10:28:17]: Det er ingen tvil om at store deler av næringslivet utenfor oljerelatert virksomhet sliter. Siden 2008 har den offentlige sysselsettingen hatt en jevn vekst i antall ansatte, mens privat sektor ligger noe under tallene fra 2008. Et godt eksempel på denne utviklingen kan være bedriften Jordan i mitt hjemfylke. For noen år siden jobbet det tilnærmet 300 personer her. Det var stadig besøk av politikere – bl.a. vår nåværende statsminister mfl. – som solte seg i glansen. Nå er det ca. 40 personer igjen, og besøk av nevnte eller andre politikere er det ikke mange av, hvis det i det hele tatt er noen.

Det har tidligere blitt nevnt en verktøykasse som skulle hjelpe næringslivet. Det kan synes som om den ikke er blitt tatt i bruk, eller at verktøyet ikke passer. Vil statsråden snarest, med sine muligheter i en flertallsregjering, bidra til at rammevilkårene innenfor konkurranseutsatt næringsliv styrkes, slik at vi slipper den utflaggingen mange bedrifter gjør, og heller får muligheter til å styrke sin virksomhet, bl.a. gjennom et enklere regelverk og lavere skatter og avgifter, slik Fremskrittspartiet ønsker?

Statsråd Trond Giske [10:29:20]: På det spørsmålet kan jeg svare et ubetinget ja. Vi skal komme med stadig flere verktøy, og bruke dem stadig bedre, for å legge til rette for norsk næringsutvikling. For selv om det går bra, veldig godt i Norge sammenliknet med alle andre land – vi har så å si full sysselsetting – skal vi være klar over at det er en tøff internasjonal konkurranse, og at særlig de framvoksende økonomiene ikke bare har mye arbeidskraft, men

har også etter hvert høyere utdanningsnivå og konkurrerer på stadig flere områder.

Forenkling er nettopp noe av det vi gjør. Som første regjering har vi satt et helt konkret mål: Vi skal forenkle verden for bedriftene med 10 mrd. kr i året innen 2016. Vi er allerede i gang med å fjerne revisjonsplikten for små selskaper, det er det største forenklingstiltaket noensinne. Vi har redusert aksjekapitalkravet, fra 100 000 kr til 30 000 kr for selskapene. Det bidrar nå til en rekordvekst i AS-er. Vi driver med digitalisering av ulike rapporter og tjenester bl.a. gjennom Altinn, og vi skal gjøre mye mer, spesielt for å forenkle verden for småbedriftene.

Presidenten: Rigmor Andersen Eide – til oppfølgings-spørsmål.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:30:36]: Stadig flere bedrifter går konkurs eller flytter til utlandet på grunn av at Norge taper konkurransekraft.

Gårsdagens nedleggelse av REC på Herøya føyer seg til listen av en rekke nedleggelse og permitteringer i industrien de siste årene. Vi vet at denne nedleggelsen på Herøya både går ut over de 500–600 som er tilknyttet bedriften, og at det får store ringvirkninger i hele Grenland.

Spørsmålet mitt til statsråden er: Hvordan følger statsråden opp de lokalsamfunn som rammes av at hjørnesteinsbedriften legges ned?

Statsråd Trond Giske [10:31:17]: Det er her fra opposisjonen – hele tiden – to spørsmål i ett. På den ene siden er det helt riktig at der en hjørnesteinsbedrift legges ned, er det svært alvorlig for dem som rammes. Det er viktig at Nav, Innovasjon Norge og fylkeskommunen – alle som kan bidra – hjelper dem som mister jobben, til å komme seg inn i nytt arbeid. Noen finner arbeid veldig raskt, for andre tar det lengre tid, og det er alltid tøffest for de eldste arbeidstakerne. Så det er en viktig jobb de offentlige systemene kan bidra med her.

Men så bakes det inn i disse spørsmålene et generelt bilde av at det går dårlig med norsk industri. Vi må slutte å snakke norsk industri ned, for det går veldig godt i norsk industri. Vi har like mange arbeidsplasser i industri og bergverk i dag som det vi hadde like før finanskrisen. Vi har altså kommet oss gjennom finanskrisen ikke bare med en solid vekst i sysselsettingen totalt, men også med en stabil sysselsetting i industrien, som er den som er rammet hardest av finanskrisen. Snakker vi industrien ned, sender vi også et signal til unge mennesker som velger utdanning, om at det ikke er noen vits. Det er et veldig feil signal.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgings-spørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:32:28]: Jeg hører hva statsråden svarer representanten Flåtten om det generelle bildet. Men Venstre er bekymret for at utviklingen går i feil retning. Tallenes tale er klar: Andelen av befolkningen som er involvert i gründerskap og oppstart av nye bedrifter, har sunket, fra 9,7 til 6,9 pst. Tidligere var Norge i tet i inter-

nasjonal sammenheng – nå er vi faktisk forbigått av land som Tsjekkia og Hellas.

I den siste utgaven av Innovation Union Scoreboard, som ble offentliggjort 7. februar i år, ligger Norge på en 17. plass i Europa når evnen til innovasjon og nyskaping sammenlignes. Mens vi i 2008 hadde nesten 5 000 av både gasellebedrifter og vekstbedrifter i Norge, er tallet i 2011 mer enn halvert.

Så mitt spørsmål til statsråden er: Er næringsministeren like bekymret som Venstre over at utviklingen går i feil retning? Og i så fall: Hvilke nye grep vil næringsministeren ta?

Statsråd Trond Giske [10:33:32]: Jeg er fornøyd med tilstanden i Norge, men ikke tilfreds med alle utviklings-trekk. Men det er mange statistikker: Verdensbanken la nylig fram en statistikk som viser at Norge har klatret fra en syvende plass til en sjette plass over verdens land hvor det er best å drive næringsvirksomhet.

Det er viktig for oss å legge til rette for nyskaping, for vi vet at noen bedrifter legges ned, arbeidsplasser forsvinner, og vi må skape nye. Derfor har vi gjennomført de to største forenklingstiltakene noensinne for folk som starter bedrifter. Aksjekapitalkravet er nedsatt fra 100 000 kr til 30 000 kr, noe som gjør det mye lettere å starte et AS, og ikke minst fjerning av revisjonsplikten, som bidrar til et sted mellom 2 og 3 mrd. kr i besparelse. Hvis en bedrift sparer 40 000 kr, går det rett på bunnlinjen. Det er ganske mye omsetning som skal til for å kunne skaffe en sånn ekstra bonus på bunnlinjen. Så dette betyr mye for småelskapene, og gjør det lettere for gründere og entreprenører å komme i gang med sine prosjekter og nye ideer.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:34:48]: Mitt spørsmål går til kirkeministeren.

Kirkeministeren har jo vært på Kirkemøtet, og jeg tror hun der merket at det var et stort engasjement for trosopplæringsreformen – og ikke minst en manglende oppfølging dette budsjettåret av det som skulle vært en opptrappingsplan.

Trosopplæringsreformen er en plan som ble vedtatt av et tilnærmet enstemmig storting – minus ett parti – i 2003. Da sa man at denne trosopplæringen skulle sørge for at man i Den norske kirke og i andre tros- og livssynssamfunn skulle stimulere «til bygging av egen identitet og forståelse av egen kultur og tradisjoner i et samfunn der innslaget av ulike tros- og livssynssamfunn blir stadig rikere. Ved å fostre ungdom som er trygge i sin identitet, er det grobunn for respekt og toleranse i møte med dem som har en annen tro eller et annet livssyn».

Mange har hatt tiltro til at regjeringen skulle følge opp, slik det har vært fulgt opp tidligere, med en gradvis opptrapping, slik at flere menigheter kunne ta del i denne trosopplæringen. Hvis man har fulgt dette litt, ser man hvilken suksess trosopplæringen har vært både i Den norske kirke og i andre tros- og livssynssamfunn.

Så mine spørsmål er: Hva er grunnen til at dette har

blitt nedprioritert av regjeringen i 2012? Og hva kan vi forvente, slik at man tar igjen det som er tapt, og det som man – med rette – kunne forvente av trossamfunn?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:36:54]: Jeg er helt enig med spørsmålsstilleren i at trosopplæringsreformen har vært en suksess. Vi har også evaluert de tiltakene som er i gang, og det viser stor aktivitet – og mange barn og unge får et godt tilbud gjennom trosopplæringsreformen.

Da Stortinget vedtok å innføre trosopplæringsreformen i 2003, ble det sagt at man skulle gjennomføre en reform i løpet av en periode på fem til ti år, avpasset den økonomiske situasjonen. Vi har i dag bevilget 204 mill. kr til trosopplæringsreformen, og det står igjen noe før måltallet på 250 mill. kr er oppfylt. Regjeringen har som intensjon at vi skal følge opp trosopplæringsreformen, men som jeg har sagt både i pressemeldingen i fjor og til Kirkerådet, er det mulig at vi kommer til å måtte bruke ett år lenger før vi er i mål med reformen sånn som intensjonen var, fordi vi hadde et stramt budsjett og prioriterte andre ting innenfor helse og omsorg og innenfor kirke som vi mente var viktigere enn det vi klarte å gjøre på trosopplæringsreformen. Men vår holdning til trosopplæringsreformen står fast: Den vil bli gjennomført, men muligens ett år senere enn det som var intensjonen da man la fram planen.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:38:23]: Jeg skal komme til oppfølgingen. Jeg hadde bare lyst til innledningsvis å bemerke at regjeringen jo har gjort sitt til at det omtrent ikke er noen til stede og følger dette. I tillegg har den angjeldende statsråd, som skulle vært her og svart på et spørsmål i den ordinære spørretimen – et allerede utsatt spørsmål – meddelt Stortinget i går at han ikke fant å kunne være til stede i Stortinget i dag. Nå skjønner vi grunnen. Dette kommer vi tilbake til fra vårt parti.

Så over til tillegsspørsmålet. Ja, hun sier nå at det er en intensjon. Jeg har gått til departementets egne hjemmesider. Der står det at målet er å få dette gjennomført i løpet av ti år, og at det skal skje en opptrapping i bevilgninger til reformen med 250 mill. kr. Det skulle i henhold til stortingsvedtaket være i 2003-kroner, så beløpet i dag er jo helt annerledes.

Mitt spørsmål er: Vil vi få noe i revidert, eller skal vi få hele potten til neste år?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:39:25]: De bevilgningsforslagene som kommer i revidert og i framtidige budsjetter, vil regjeringen presentere når vi presenterer revidert og budsjettene. Men regjeringen står fast ved at vi har som intensjon å oppfylle trosopplæringsreformen. Som jeg har sagt, kan det ta ett år til fordi vi hadde et budsjett der vi valgte å prioritere annerledes, men jeg står ved den lovnaden som er gitt om at vi skal gjennomføre trosopplæringsreformen i de kommunene som også står igjen.

Presidenten: Det blir gitt anledning til to oppfølgings-spørsmål – først Geir Jørgen Bekkevold.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:40:07]: Mange menigheter har fått trosopplæringsmidler og satt i gang mange spennende og gode prosjekter. Jeg tror også mange menigheter har opplevd at trosopplæringsmidlene har vært med på å vitalisere menighetslivet. Samtidig har det oppstått et klasseskille mellom de menighetene som har fått tilgang til trosopplæringsmidler, og de menighetene som ikke har fått det, og som står på vent. Vi ser også at trosopplæringsmidlene er ganske ulikt fordelt mellom bispedømmene.

Jeg lurer på hva statsråden vil gjøre for å utjevne dette klasseskillet som har oppstått mellom de som har fått, og de som sannsynligvis må vente i ganske lang tid.

Statsråd Rigmor Aasrud [10:41:00]: Måten man skulle innfase trosopplæringsreformen på, ble vedtatt i en regjering der jeg tror representanten Bekkevold hadde større innflytelse over det enn det jeg har. Man valgte å ta menighet for menighet istedenfor å la alle få et likt beløp og/eller øke beløpet år for år. Det systemet har vi fulgt opp i vår tid. Det er altså bispedømmerådene som følger opp og gir anbefalinger til oss om hvilke menigheter som står for tur, og det har vi vært tro mot. Vi har fulgt opp de rådene vi har fått, og det kommer vi også til å gjøre i tiden framover. Det klasseskillet som har oppstått, måtte oppstå når man bestemte seg for å fase inn trosopplæringsreformen på den måten man gjorde.

Presidenten: Svein Harberg – til oppfølgingsspørsmål.

Svein Harberg (H) [10:41:51]: Kirken fikk et oppdrag fra Stortinget, de fikk forespeilet rammer, og en vesentlig del av dette var en opptrapping fram mot en sum. Kirken har tatt ballen – det er veldig bra. De har lagt planer, de har trappet opp virksomheten, de har utvidet virksomheten, og ikke minst har de skapt engasjement for det som skal komme, og ansatt folk. Når så opptrappingen tørker inn, gir det store følger for Kirken med hensyn til at de igangsatte planene må reverseres eller settes på vent, og at det ikke lenger er grunnlag for finansiering av ansatte. Dette skaper en uforutsigbarhet og en særdeles vanskelig situasjon for Kirken også som arbeidsgiver.

Erkjenner statsråden det ansvaret hun har for at Kirken kommer i denne vanskelige situasjonen? Hvordan avhjelper hun Kirken med hensyn til den utfordringen?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:42:56]: Den problemstillingen skjønner jeg ikke, for det er jo sånn at man bevilger penger menighet for menighet, og hvis menighetene da velger å gjøre ansettelse før man har fått bevilgning fra Stortinget, er ikke det et ansvar jeg kan ta på meg. Det er kjent at man innfører trosopplæringsreformen på den måten man gjør. Da er det altså sånn at man må vente med å gjøre de ansettelsene man skal gjøre, til man har kommet med finansieringsordningen. Hvis ikke tar man en risiko selv som jeg mener det ikke er riktig at en regjering og et stortingsflertall tar ansvar for.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Solveig Horne (FrP) [10:43:40]: Mitt spørsmål går til næringsministeren.

Siden 2003 har det eksistert et krav om kvotering i ASA-selskaper. Dette har resultert i at et stort antall selskaper har skiftet eierform til AS.

I Dagens Næringsliv på mandag kunne vi lese at den nye likestillingsministeren ønsker å utvide kvoteringskravet til også å gjelde andre selskaper. Det er ikke mindre enn statlig overstyring av bedrifter og næringslivet, men det er ikke noe nytt fra denne regjeringen. Vi ser den samme iveren etter å styre folks hverdag i en rekke sammenhenger – enten det er fedrekvote, mødrekvote, kvotering av kvinner inn i politikken eller forslag om kvotering av kvinner inn i teater og film, noe som statsråden kjenner godt til.

Det er ingen overraskelse at Fremskrittspartiet er imot statlig overstyring på de fleste områder. Noe av det verste er når overstyringen baserer seg på kjønn, slik som det gjør i dette tilfellet. Som kvinne blir jeg provosert over at den sittende regjeringen ser på kvinner som svake individer som trenger statens hjelp for å komme seg opp og fram. Dette i seg selv er diskriminerende.

La meg ta et eksempel som sikkert næringsministeren kjenner godt til. Trondheim Arbeiderparti har sannsynligvis valgt sine beste folk som styremedlemmer. Det er – i hvert fall i dette tilfellet – åpenbart flere dyktige kvinner enn dyktige menn i Trondheim Arbeiderparti. Næringsministerens eget lokallag har altså kun 33 pst. menn i sitt styre. En kan da spørre seg: Hvilke kvalifiserte og dyktige kvinner skal vike plassen til fordel for en mindre kvalifisert mann, slik at denne balansen utjevnes?

Næringsministeren burde heller bruke tiden sin på å tenke ut virkelige tiltak for å fremme næringsutvikling, deriblant bekjempelse av skjemaveldet, som kveler små og mellomstore bedrifter.

Spørsmålet mitt blir: Vil næringsministeren avvise likestillingsminister Inga Marte Thorkildsens nye utspill om å pålegge nye bedrifter eller AS-er kjønnskotering?

Statsråd Trond Giske [10:45:47]: En skal ikke ha lest mye norsk eller internasjonal historie for å kunne slå fast at det at kvinner har fått økt mulighet til å gjøre det samme som menn, fått mulighet til å ta toppverv både i politikk, i næringsliv og i akademia, fått større likestilling på hjemmebane – fått stemmerett, for den saks skyld – har vært en tøff kamp, som har vart i mange tiår. Fremskrittspartiet har tatt en veldig liten del av den kampen. Det har vært andre som har kjempet dette fram – på alle områder. Det skal bli interessant å se hvordan de fire borgerlige partiene skal bli enige på dette området – som på svært mange andre områder.

Vi fra regjeringens side tror at det at kvinner er sterkt underrepresentert i mange sektorer, ikke skyldes at kvinner mangler talent, pågangsmot eller motivasjon. Det skyldes strukturelle diskrimineringsystemer, bl.a. ved at menn ofte ser menn, motiverer menn og rekrutterer menn. Det er ganske kjent fra forskningen at det foregår slik, ikke bare i politikken, men også i næringslivet og i akademia.

Da jeg var utdanningsminister, regnet vi ut at hvis vi

skulle vente på den naturlige utviklingen i antall professorer som var kvinner, ville det ta over 100 år å nå fram til 50/50. Det syntes vi var litt for lang tid. Det syntes vi også når det gjaldt næringslivet. Derfor støttet vi det den gangen en borgerlig regjering foreslo å innføre kvoteringsbestemmelser for ASA-ene.

Dette har bidratt til å få flere kvinner fram i næringslivet. Det er bra for kvinner fordi de får de samme mulighetene som menn til å gjøre karriere i næringslivet. Men det er jammen bra for Norge også, for det betyr at vi bruker hele det potensialet av talent som finnes i et land. Det er jo en utrolig sløsing at 50 pst. av befolkningen skal brukes mindre enn den andre 50 pst.-en, hvis vi har som forutsetning at talentet, pågangsmotet og arbeidsevnen og -viljen er omtrent likt fordelt mellom kvinner og menn. Det tror jeg, og da er det viktig å bruke også kvinner.

Så skal vi ta en diskusjon om vi skal utvide dette til å gjelde for de aller største AS-ene. Det blir aldri aktuelt å innføre dette for alle AS-er. Hvis vi skal gjøre det, skal vi gjøre det for de aller største selskapene.

Solveig Horne (FrP) [10:47:56]: Som vanlig svarer ikke statsråden på spørsmålet – han bare viser til mange historiske tall.

Jeg har lyst til å minne statsråden på at når det gjelder kvotering av kvinner inn i politikken – og Arbeiderpartiet har selv en ordning med 50/50-fordeling av kvinner og menn på sine lister – viser resultater og rapporter fra valget i 2011 at det faktisk ikke er flere kvinner i politikken. Hvis statsråden ser seg rundt i sitt eget parti, ser han at det ikke er flere kvinner i Norge som har ledende posisjoner, eller er ordfører eller varaordfører.

Det spørsmålet gjelder her, er at når en skal pålegge AS-er kvotering, er det en diskriminering i seg selv – kvinner kan ikke få disse posisjonene på grunn av kvalitet og kunnskap, men skal kvoteres inn. Mener næringsministeren at kvinner i næringslivet eller andre steder er dårligere kvalifisert enn menn, eller mener han at kvinner og menn er likestilt, og at kvotering derfor – i logisk forstand – er helt meningsløst?

Statsråd Trond Giske [10:49:05]: La meg ta dette med politikken først. En av grunnene til at det ikke er likestilling i dette rommet ennå, er bl.a. at Fremskrittspartiet gjør gode valg, som medfører at en får mange menn og nesten ingen kvinner i salen. Det er bare å lese listen over representanter, så kan vi fort bli enige om at dette bidrar til en skjev kjønnsfordeling. Jeg tror jo at fremskrittspartikvinner er like talentfulle som fremskrittspartimenn. Likevel vises det en usedvanlig stor overvekt av menn. Så får man fundere på hvorfor det skjer.

I næringslivet er det, etter at vi innførte kvoteringsreglene i ASA-ene, gjort studier som viser at de personene som sitter i styrene, som er kvinner istedenfor menn, er like kvalifiserte, like godt utdannede og like bra styremedlemmer som de som satt der før. Det var ikke mangel på talent som gjorde at det var få kvinner – det var mangel på at man så etter de dyktige kvinnene som fantes.

Kvoteringsbestemmelsene har rett og slett hjulpet valg-

komiteer og generalforsamlinger til å få fram flere talenter i norsk næringsliv. Det er bra for kvinner, det er bra for næringslivet, og det er bra for Norge – selv om det er dumt for Fremskrittspartiet.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Per Roar Bredvold.

Per Roar Bredvold (FrP) [10:50:22]: Den 1. januar 2006 trådte det i kraft en lov om kjønnsfordeling i ASA-styrer. Den sier at minst 40 pst. av styrerepresentantene skal være kvinner.

Fremskrittspartiet var det eneste partiet på Stortinget som stemte imot denne loven, som også hadde tilbakevirkende kraft, med en overgangsperiode på to år. Fremskrittspartiet stemte imot denne loven, da vi er motstandere av å forskjellsbehandle mennesker på grunn av bl.a. kjønn. Fremskrittspartiet ønsker å likestille mennesker. Kvalifikasjoner, ikke kjønn, skal bestemme karrieren, og man skal bli møtt som den man er.

Når det gjelder ASA-selskapene, er det en kjensgjerning at antallet har blitt sterkt redusert – de har gått over til å bli ordinære AS-er. Mens det i dag er ca. 200 000 AS-er, er det kun 300 ASA-er. Når man ser på denne utviklingen, mener statsråden og regjeringen virkelig at ASA-prosjektet har vært en suksess – når man altså ser den negative trenden når det gjelder antall firmaer som har ASA som sin måte å bli styrt på?

Statsråd Trond Giske [10:51:18]: Ja, jeg mener at det har vært en formidabel suksess.

Det eneste jeg er lei meg for når det gjelder forslaget om kvotering i ASA-selskapene, er at det ikke var en rød-grønn regjering som foreslo dette, men en statsråd fra Høyre, Ansgar Gabrielsen. Jeg skulle gjerne hatt æren for både å ha foreslått det og fått det vedtatt. Så får vi se om vi kan få æren av å utvide dette til å gjelde for de aller største aksjeselskapene. Et godt spørsmål er: Hvorfor skal det gjelde for store ASA-er og ikke for de aller største AS-ene? Men igjen presiserer jeg: Det dreier seg om de aller største selskapene, ikke de hundretusenvis av små AS-er.

Hvis det var sånn at kvinnelige talenter helt automatisk kom fram i samfunnet, hvorfor gikk det da så mange år før vi fikk mer likestilling i politikken, mer likestilling i næringslivet og mer likestilling i universitetssektoren? Mener Fremskrittspartiet at kvinner faktisk ikke hadde dette talentet, ikke hadde denne motivasjonen, ikke hadde denne drivkraften? Eller kan man innse at det var andre, strukturelle årsaker til at kvinner ikke kom fram, og at man måtte gjøre grep, nettopp for å sikre like muligheter, slik at både jenter og gutter kan ha de samme drømmene om hva de skal bli, og hva de skal gjøre her i livet?

Presidenten: Svein Flåtten – til oppfølgings-spørsmål.

Svein Flåtten (H) [10:52:34]: Dette oppfølgings-spørsmålet går til statsråd Aasrud.

Det vi hørte fra likestillingsministeren gjennom avise-

ne, ble oppfattet av eierne og lederne i 165 000 små aksjeselskaper, og noen større, i Norge som at de nå skulle bruke mye av tiden sin til å – jeg holdt på å si – jakte på andres døtre fremfor å ha egne sønner inn i styrene. Dette kommer til å bety veldig mye merarbeid for bedriftene, men det kommer også til å bety statlig byråkrati. Det kommer til å bety kontrollordninger, det kommer til å bety oppfølging, og det kommer til å bety sanksjoner overfor de tusener som ikke kommer til å få dette til i de små selskapene.

Derfor mener jeg det er relevant å stille statsråden spørsmål om hvilke tanker hun har om hva det vil bety for forenkling og statlig byråkrati at vi innfører en slik ordning.

Statsråd Rigmor Aasrud [10:53:38]: Jeg er helt sikker på at norske bedrifter, de store AS-ene – dersom vi velger å innføre kvoteringsbestemmelser også der – raskt vil se at de har den samme nytten av å ha all kompetanse tilgjengelig som det store ASA-styrer har sett at de har, og som vi har sett har vært fornuftig på en rekke samfunnsområder.

Jeg er helt sikker på at det ikke vil være nødvendig med vesentlige kontrollordninger for at man skal klare å oppfylle det som er intensjonen med et sånt forslag, dersom man velger å innføre det. Og da har man muligheter, selvsagt, til gjennom årsberetninger, og på andre måter, å rapportere hvordan man setter sammen styret sitt. Det gjøres i dag, og jeg er helt sikker på at det ikke vil bety en økt belastning for den det eventuelt måtte gjelde.

Presidenten: Øyvind Håbrekke – til siste oppfølgings-spørsmål.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:54:42]: Oppfølgings-spørsmålet går til næringsministeren.

Det er riktig at tidligere næringsminister Ansgar Gabrielsen var en viktig bidragsyter og medspiller for å få dette på plass, men lovforslaget ble lagt fram av daværende barne- og likestillingsminister Laila Dævøy. Siden har Kvinnepanelet foreslått at det bør innføres en 40 pst.-regel overfor topp- og mellomledersjiktet i statlige virksomheter. Det kunne være interessant å høre næringsministerens refleksjon rundt et sånt forslag, i lys av den velfortjente rosen han ga Bondevik II-regjeringen for dens grep.

Men så kunne jeg tenke meg å utfordre næringsministeren til å reflektere litt rundt betydningen for norsk næringsliv av at vi faktisk har gjennomført dette nybrottsarbeidet gjennom denne 40 pst.-regelen, som gjør at vi sikrer kvinner og menn 40 pst. representasjon i allmennaksjeselskapers styre.

Statsråd Trond Giske [10:55:52]: Æres den som æres bør, så Kristelig Folkeparti skal få sin fortjente honnør. Det forsterker ytterligere hvor lurt det er av Kristelig Folkeparti å samarbeide med oss framfor med hovedspørsmålsstiller Fremskrittspartiet. Dette tror jeg er nok et område hvor det er mye lettere å finne sammen med oss om en fornuftig og god politikk.

Jeg tror at vi ikke bare skal hvile oss på kvoteringsbestemmelsene, for det er en del områder hvor du ikke kan kvotere deg fram til gode resultater, f.eks. når du har enkeltlederstillinger – også på mellomledernivå. Derfor har vi nå bedt bedriftene våre om å ha strategier for likestillingsarbeid også i rekrutteringen i bredden og i ledelsen, og jeg tror også vi skal ha en bevisst strategi for det på andre områder.

Jeg tror dette er et fantastisk konkurransefortrinn. Når jeg reiser rundt i verden og ser bedrifter og næringsliv hvor de ikke bruker kvinner på samme måte, tenker jeg at jammen meg har vi her et stort og hemmelig våpen som bruker hele befolkningen vår i sitt fulle potensial – også for norsk næringsliv.

Presidenten: Vi går da til dagens siste hovedspørsmål.

Trond Helleland (H) [10:57:11]: Mitt spørsmål går til fornyings- og administrasjonsministeren.

Statsråden har ansvaret for statlig administrasjon og for å fornye og effektivisere statlig sektor. Under den rød-grønne regjeringens tid ser vi at byråkratiet har est ut på en rekke områder, og det er lite som tyder på at dette vil endre seg. Siden starten av 2007 har antallet ansatte i f.eks. Statens vegvesen økt med 1 473. Det betyr at Vegvesenet har fått én ny ansatt hver dag siden 2007, uten at det bygges særlig mer ny vei. Analyseinstituttet Menon la også denne uken fram en rapport fra Akademikerne om offentlige innkjøp som viser at det kan spares – et forsiktig estimat – mellom 20 og 30 mill. kr i året på dette området. I tillegg ser vi i helsesektoren at det i spesialisthelsetjenesten har kommet over 12 000 nye årsverk siden sykehusreformen ble innført, men over 6 000 av disse er ikke-medisinske stillinger. Kommune-Norge blir også dyrere og dyrere – det er ikke nødvendigvis statsrådets ansvar, men det er regjeringens – og administrasjonens vokser og vokser. Faktisk vokste byråkratieregningen med hele 6 mrd. kr fra 2005 til 2009.

I meldingen om stat og kommune – som statsråden selv var inne på tidligere i dag, og som vi nå behandler i komiteen – peker regjeringen på at det har vært en kraftig økning i statlige regelverk i de største sektorene i kommunal virksomhet. Regjeringen sier også at en må se på direktoratene, og det står:

«Regjeringa meiner det er behov for meir kunnskap om korleis endringar i direktorata sitt ansvar og arbeidsoppgåver verker inn på den kommunale handlefridomen» (...) «Det vil difor bli sett i gang tiltak for å skaffe forskningsbasert kunnskap om dette.»

Spørsmålet blir da: Deler statsråden Høyres bekymring for det voksende byråkratiet? Og hvis ikke – hva mener statsråden det er som har sviktet de siste syv årene?

Statsråd Rigmor Aasrud [10:59:16]: At det har blitt 1 473 flere ansatte i Statens vegvesen, tror jeg er et uttrykk for at denne regjeringen har satset voldsomt på samferdsel. Det brukes mye mer penger på samferdsel, og da er det også viktig at vi klarer å gjennomføre gode samferdselsprosjekter til riktig kvalitet og riktig pris. Da

må det være noen som sørger for at både de innkjøpene Statens vegvesen gjør, er riktige, og at de private virksomhetene som leverer tjenester for å bygge veiene, blir kontrollert, slik at man får god kvalitet på det man kjøper.

Så er jeg enig i at det er viktig at vi fokuserer på bl.a. innkjøp. Å gjøre innkjøp effektivt og riktig er et godt bidrag til å redusere byråkratiet og flytte arbeidsoppgaver, som vi heller ønsker, til andre deler av velferden. Da er det viktig at vi hele tiden går gjennom og ser om det er mulig å foreta innsparinger og sette inn tiltak som gjør at vi driver offentlig sektor mer effektivt. Da mener jeg at det digitaliseringsprogrammet som vi legger fram nå, er et viktig virkemiddel. Det at vi klarer å ta i bruk digitale hjelpemidler, digitale arbeidsprosesser, bidrar til at vi også reduserer byråkratiet. Det har vi sett innenfor skattetaten og Statens lånekasse. Men det er store og krevende arbeidsoppgaver som ligger foran oss for at vi skal kunne ta i bruk dette og effektivisere godt nok i hele sektoren, sånn at vi også har tjenester som henger sammen.

Trond Helleland (H) [11:01:06]: Det var litt vanskelig å følge med på den pressekonferansen om digitalisering, fordi den foregikk samtidig med Stortingets spørretime for to uker siden. Men det er en del andre elementer som regjeringen åpenbart ikke har tenkt å gjøre noe med.

Spørsmålet er da om det er slik at regjeringen mener at antall hoder i offentlig sektor er et godt mål for velstandsutviklingen i Norge. Er det effektiviseringsdriv i regjeringen – det er det vi må stille spørsmål om. Jeg har ikke hørt noen gode forslag fra denne statsråden om hvordan en nå skal effektivisere offentlig sektor utenom den nevnte digitaliseringsmeldingen, som er nok en melding som skal iverksettes på sikt.

Spørsmålet er da om statsråden kan tenke seg å fornye mer og administrere mindre, eller om fornyingsbegrepet er et tomt skall uten innhold.

Statsråd Rigmor Aasrud [11:02:00]: Jeg kan opplyse til representanten Helleland at pressekonferansen finnes på regjeringen.no, og kan ses når som helst helt uavhengig av tidspunkt.

De viktigste grepene som er tatt av vår regjering når det gjelder å fornye offentlig sektor, er de store reformene som gjelder pensjon, uføre, og som gjelder å effektivisere helsevesenet vårt ved å gi tjenestene på riktig nivå. Samhandlingsreformen er en svær fornyingsreform, som bidrar til at vi bruker ressursene våre riktigere enn vi har gjort tidligere. Det er de viktigste grepene. De viktigste grepene skjer i de enkelte sektorer med hvordan vi drifter og organiserer de forskjellige tiltakene der.

Statsråd Giske ser nå på Innovasjon Norge. Det er et godt eksempel på hvordan vi hele tiden bidrar til å fornye, og sørge for at flest mulig offentlige budsjetter kan brukes til velferd og ikke til byråkrati.

Presidenten: Det blir gitt anledning til to oppfølgings-spørsmål – først Øyvind Halleraker.

Øyvind Halleraker (H) [11:03:11]: Jeg tror vi skal holde oss litt til transportsektoren. Her har det virkelig vært fornyingstørke siden 2005.

La meg gi et lite bakteppe: Bondevik-regjeringen etablerte Mesta og gjennomførte sånn sett en regionreform innenfor Statens vegvesen og sparte 800 mill. kr per år som går til veibygging.

Eksemplet fra denne regjeringen er at man også hadde en regionreform og overførte 18 000 km vei til fylkeskommunene, og ledsaget dette med atskillig økning i antall byråkrater både i fylkeskommunene og i Statens vegvesen. Faktisk er det sånn nå at av 7,5 mrd. kr som går til drift og vedlikehold på veiene, er det faktisk bare 700 mill. kr som går til asfalt og veidekke. Det går altså i feil retning. Hvilke planer har denne fornyingsministeren for fornying innenfor samferdselssektoren?

Statsråd Rigmor Aasrud [11:04:17]: Det er samferdselsministeren som har ansvar for hvordan samferdselssektoren er organisert, og vi har en samferdselsminister som er opptatt av å ta i bruk de virkemidlene som bidrar til at vi kan bruke mest mulig av Vegvesenets midler på en riktigst mulig måte. Da er jeg helt sikker på at samferdselsministeren fokuserer på nettopp det representanten Halleraker tar opp – at vi får mest mulig produksjon av veitjenester for midlene som Vegvesenet har, og bruker minst mulig til byråkrati.

Så har også samferdselsministeren i forbindelse med digitaliseringsmeldingen varslet at det tas enkle grep knyttet til at vi nå lar være å sende ut oblater. Det er et viktig, symboltungt virkemiddel, som også viser at samferdsels-etaten tar i bruk de digitaliserte løsningene. Det tror jeg også det kommer til å komme mer av i tiden framover.

Presidenten: Gjermund Hagesæter – til oppfølgings-spørsmål.

Gjermund Hagesæter (FrP) [11:05:26]: Samtidig som mange land rundt oss reduserer byråkratiet, aukar vi byråkratiet her i Noreg. Det gjer at vi på kort sikt kan halde arbeidsløysa i Noreg lågare enn vi elles kunne gjort, men på lang sikt vil dette sjølvstekt svekke konkurranseevna og drive arbeidsløyssetala opp att.

I Noreg har vi mange kommunar som også slit med økonomien. Ifølgje tal frå IKT-Norge kunne kommunane spart fleire milliardar kroner kvart år ved betre og meir effektiv IKT-bruk i kommunal sektor og også ved ei samordning av web-skjema.

Det som er utfordringa for kommunesektoren, er at vi har mange kommunar som ikkje greier å koordinere dette sjølve, og om det skal gjerast noko, må ein også ta grep frå sentralt hald.

Då er mitt spørsmål til fornyingsministeren: Er det nokon planar om å ta grep, slik at ein samordnar web-skjema i kommunal sektor og får ein meir effektiv IKT-bruk i kommunal sektor?

Statsråd Rigmor Aasrud [11:06:29]: Ja, det er det. KS har tatt et prisverdig initiativ til å samordne kommune-

sektoren. Det har vært et utredningsarbeid, som nå ligger til styrebehandling i KS. Mitt departement har bidratt til å finansiere det arbeidet, nettopp fordi vi ser at det er viktig at kommunesektoren opptrer mer samordnet. Skal vi klare å få til samordningsgevinster mellom kommunene og staten, er vi nødt til å møte et mer enhetlig Kommune-Norge enn det som er tilfellet i dag. Selv om det er et tungt samarbeid mellom de ti største norske kommunene på IKT-feltet, er det viktig at Kommune-Norge er mer enhetlig og også kan ha de rette forventningene til staten i den samhandlingen vi må ha på IKT. Vi hilser velkommen det samordningsgrepet som KS tar, og ser fram til at vi skal ha et tydelig Kommune-Norge, som også stiller krav til staten og kan bidra til de utviklingsoppgavene vi har sammen.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme.

Sak nr. 2 [11:07:34]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten. Presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Line Henriette Hjemdal til miljøvernministeren, er trukket tilbake

Spørsmål 4, fra representanten Arne Sortevik til samferdselsministeren, er overført til finansministeren som rette vedkommende. Spørsmålet må imidlertid utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmålene 8 og 9, fra henholdsvis representantene Øyvind Korsberg og Jan Arild Ellingsen til forsvarsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 1

Fra representanten Line Henriette Hjemdal til miljøvernministeren:

«Hva er statsrådets tre viktigste områder?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 2

Trond Helleland (H) [11:08:04]: Et spørsmål til justisministeren:

«Høyre mener at et godt samfunn vokser fram nedefra, fra engasjement og innsatsvilje i det sivile samfunn, blant enkeltmennesker og familier. I dag er det slik at en

innvandrer med midlertidig oppholdstillatelse risikerer å bli sendt ut av landet dersom han påtar seg frivillig arbeid i tillegg til full jobb.

Hva vil statsråden gjøre for at arbeidsinnvandrere som oppfyller kravet til full stilling hos en arbeidsgiver, ikke straffes for å påta seg viktige frivillige verv på fritiden?»

Dagfinn Høybråten hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Grete Faremo [11:08:35]: Regjeringen har som mål å sikre en helhetlig frivillighetspolitikk som legger til rette for at alle kan delta. Som en oppfølging og konkretisering av dette innførte Justis- og beredskapsdepartementet en ny bestemmelse i utlendingsforskriften som regulerer adgangen for utlendinger til å utføre frivillig, vederlagsfritt arbeid for humanitære, ideelle eller religiøse organisasjoner uten at det er krav om oppholdstillatelse. Bestemmelsen trådte i kraft i juni i fjor.

Den nye bestemmelsen er ment å tydeliggjøre at det skal være mulig å delta i frivillig, vederlagsfritt arbeid uavhengig av tillatelsen utlendingen har i Norge. Utlendinger som f.eks. har en oppholdstillatelse for å arbeide eller studere her, skal dermed kunne utføre slikt frivillig, vederlagsfritt arbeid, selv om dette ikke følger av oppholdstillatelsen. Tilsvarende skal også asylsøkere og andre utlendinger uten oppholdstillatelse kunne delta i slikt frivillig, vederlagsfritt arbeid på linje med andre.

Det er visse krav til det vederlagsfrie arbeidet som utlendinger kan bedrive uten at det følger av en oppholdstillatelse. Det frivillige, vederlagsfrie arbeidet må bl.a. ikke omfatte aktiviteter som normalt utføres av lønnete ansatte, eller tjenester som normalt kjøpes av næringsdrivende. Begrunnelsen for dette er dels å hindre utnyttning og dels å forhindre konkurranse med næringsvirksomhet.

Det vil kunne oppstå tilfeller hvor utlendingsmyndighetene vil måtte gå inn i en sak og vurdere hvorvidt en utlending faktisk utøver frivillig, vederlagsfritt arbeid, eller om arbeidet er av en slik art at det er forventet at utøveren skal motta lønn som i et alminnelig arbeidsforhold. I sistnevnte tilfelle vil det normalt være krav om en oppholdstillatelse. At det foretas kontroll av slike saker, er viktig for å forhindre utnyttelse av utlendinger, og for å sikre at utlendingslovgivningens system om frivillig, vederlagsfritt arbeid og oppholdstillatelse til arbeidstakere fungerer som forutsatt.

Jeg vil understreke at jeg er opptatt av at enhver utlending, med eller uten oppholdstillatelse, skal kunne delta i den typen frivillig, vederlagsfritt arbeid som er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse i den nye bestemmelsen. Jeg vil også gjerne ha nærmere tilbakemelding dersom representanten kjenner til at ordningen ikke fungerer etter sin hensikt.

Trond Helleland (H) [11:11:04]: Denne saken har, naturlig nok, sitt opphav i en konkret sak. Det dreier seg om en chilensk sivilingeniør som har full jobb, men som har lyst til å være en god samfunnsborger. Han har påtatt seg et arbeid som ikke er vederlagsfritt, fordi han må få beta-

ling – det er Uloba han jobber for – ved å hjelpe en sterkt funksjonshemmet gutt fire timer i uken.

På bakgrunn av det arbeidsforholdet har han mottatt brev fra UDI om at han risikerte å bli sendt ut av Norge fordi han hadde brutt vilkårene i utlendingsloven.

Jeg skjønner dette med frivillig, vederlagsfritt arbeid. Men når noen gjør en innsats og bidrar til å være en god samfunnsborger og integrerer seg, bør det unngås at de blir møtt med den type reaksjoner fra UDI. Nå er saken omgjort, heldigvis.

Statsråd Grete Faremo [11:12:10]: Slik jeg forsto siste bemerkning fra spørreeren, sier han at denne saken er avgjort. Det kan jeg bekrefte. Ut fra de opplysninger jeg har, gjelder dette en utlending som er innvilget permanent oppholdstillatelse.

Jeg tror det er svært viktig at vi har et regelverk på dette området som sikrer mot utnyttelse og sosial dumping, og at ordningen gjelder frivillig arbeid for humanitære, ideelle og religiøse organisasjoner. Det kan være frivillighets-sentraler, idrettslag o.l. Men når det gjelder arbeid som vi normalt forventer er lønnet, og hvor vi vet at det kan oppstå situasjoner med utnyttning, tror jeg vi har fått et fornuftig regelverk på plass.

Trond Helleland (H) [11:13:16]: Jeg må nok si at jeg stusser litt over det siste svaret til justisministeren. Jeg er veldig enig i at vi ikke skal ha et regelverk som åpner for sosial dumping, men i dette tilfellet snakker vi faktisk om en innvandrer som integrerer seg, som vil delta i den norske dugnaden. Han hjelper ikke en funksjonshemmet fire timer i uken fordi han trenger de pengene. Han gjør det fordi han har et sosialt engasjement. Da blir jo spørsmålet om regelverket kanskje er litt firkantet.

Det er greit at saken nå er omgjort, at han har fått permanent opphold. Men det har vært en ganske stor belastning i den ganske lange tiden denne saken har pågått, der han, fordi han påtok seg – kall det – et sosialt oppdrag, ble truet med å bli sendt ut av landet.

Sånn kan vi ikke ha det, og jeg spør justisministeren: Er det noen muligheter for at en kan se på regelverket på nytt for å finne ordninger som gjør at dette kan ivaretas?

Statsråd Grete Faremo [11:14:22]: Jeg tror ikke dette må isoleres til en problemstilling som bare gjelder utenlandske asylsøkere eller andre utlendinger som søker om opphold i Norge.

Diskusjonen om hva slags aktivitet som kan pålegges eller avtales å gjøres ulønnet, er en diskusjon vi kjenner også fra andre forhold i vårt samfunn. Det er viktig ikke å etablere et regelverk som er uklart med hensyn til hva som er normalt å kjøpe i markedet av lokale eller andre næringsdrivende, eller når det gjelder forhold som er egnet til utnyttning og sosial dumping. En asylsøker eller en annen utlending som ønsker opphold, er i en sårbar situasjon. Derfor er regelverket etter min oppfatning klargjort på en god måte.

Spørsmål 3

Elisabeth Aspaker (H) [11:15:33]: Jeg har følgende spørsmål til justisministeren:

«Både fra Troms og Midtre Hålogaland politidistrikt kommer det nå bekymringsmeldinger om reduksjon i antall stillinger. Begge politidistriktene har store avstandsutfordringer. Dette påvirker responstiden negativt, og terskelen for å rykke ut blir høy.

Hvordan forklarer statsråden denne reduksjonen i stillinger, og hvordan stemmer dette med den beskrivelsen statsråden har gitt Stortinget om utviklingen i Politinorge?»

Statsråd Grete Faremo [11:16:14]: Politidirektoratet fordeler budsjetttrammen til politidistriktene én gang i året uten senere tilleggsbevilgninger og da på bakgrunn av statsbudsjettet. Politidistriktene tildeles ikke stillinger, men et rammebudsjett som politimesteren disponerer for å oppnå en best mulig polititjeneste i distriktet. Det er politidistriktets ledelse som har ansvaret for ressursfordeling og tjenesteordninger, og som vurderer om ressursene skal benyttes til stillinger eller settes inn på andre viktige områder for å sikre hele politidistriktet en god polititjeneste.

Jeg vil peke på at regjeringen har sørget for en vesentlig styrking av politibudsjettet og også for å øke opptakene til Politihøgskolen de senere årene. Det er også bevilget ekstra midler, slik at politidistriktene kan ansette politihøgskolestudenter som har bestått avgangseksamen.

Troms politidistrikt har et budsjett på 212,2 mill. kr for inneværende år. Dette er en økning på nær 6 mill. kr fra 2011 til 2012. Budsjettet til Midtre Hålogaland er på 192,3 mill. kr, og det er en økning på nær 4 mill. kr fra 2011 til 2012. Troms og Midtre Hålogaland politidistrikter står i likhet med øvrige politidistrikter overfor investeringsbehov, noe som betinger en streng økonomistyring og også en god balanse mellom drifts- og investeringsutgifter. Jeg har tillit til at politimestrenes disponering av ressurser i Troms og Midtre Hålogaland politidistrikter gir en tilfredsstillende polititjeneste i distriktene.

Elisabeth Aspaker (H) [11:18:05]: Jeg hører at statsråden sier at regjeringen har styrket politiet, men sannheten ute i hverdagen er at politiet opplever at budsjettene deres er sånn at de må redusere antall stillinger for å få ting til å gå rundt. Det betyr at politimestrene nå advarer om at det vil gå ut over tjenestetilbudet. Det er færre til å utføre oppgavene, og i tillegg vil det få betydning for beredskapen.

Det er flere enn meg som engasjerer seg i denne saken nå. Et samlet ordførerkorps i regionen har sagt at de 20 stillingene betyr at man får lengre responstid, og at man ikke lenger har sikkerhet for at politiet faktisk vil komme når man virkelig trenger det. Kunne statsråden tenke seg å reise til Midtre Hålogaland og sette seg inn i politisituasjonen i et av landets aller største politidistrikter, som omfatter Ofoten, Lofoten, Vesterålen og Sør-Troms, og som faktisk også har fire middels store byer i sin midte?

Statsråd Grete Faremo [11:19:06]: Regjeringen planlegger å legge fram en resultatreform for Stortinget når det gjelder politi- og lensmannsetaten.

Jeg tar gjerne imot en invitasjon til å komme både til den delen av landet og andre deler av landet for å få et innblikk i hvordan utfordringene ser ut i de ulike deler av landet.

Vi skal ha høy kvalitet i tjenesten. Vi skal ha et godt utdannet korps som brukes til politioppgaver, og det har vært et spørsmål hvordan vi kan bruke også sivile i politi- og lensmannsetaten. Jeg er helt sikker på at også bruken av ny teknologi i større omfang enn i dag vil kunne være med på å heve kvaliteten i den tjenesten som det norske politiet leverer befolkningen hver eneste dag.

Elisabeth Aspaker (H) [11:20:08]: Høy kvalitet i tjenesten må bety at politiet virkelig skal kunne kraftsatse på det som bør være politiets viktigste oppgaver.

En av utfordringene for Midtre Hålogaland politidistrikt er at det er et stort distrikt, men ett av to distrikter i Norge som ikke har et fengsel i sin umiddelbare nærhet. Det betyr at politiet i dette politidistriktet tappes ekstra for ressurser, både knyttet til folk som følger til og fra fengsel, og de pengene denne transporten koster. Det har i lengre tid vært jobbet for å få etablert fengselsplasser i denne regionen, men fortsatt er dette like uløst. Vil statsråden nå bidra til å få etablert fengselsplasser i Midtre Hålogaland og frigjøre politifolk fra reiseledervirksomhet til andre, høyt prioriterte politioppgaver? Hva slags andre tiltak vil statsråden sette inn for å sikre 117 000 innbyggere i dette politidistriktet en polititjeneste som gir trygghet for at politiet er der når det trengs?

Statsråd Grete Faremo [11:21:05]: I tillegg til penger, kvalitet gjennom utdanning og kompetanse, er det selvsagt også et spørsmål om antall tjenestemenn. Regjeringen har også lagt til rette for et økt antall utdannede polititjenestemenn. Alt dette henger selvsagt sammen.

Fangetransport er en ressurskrevende del av polititjenesten, men det er også viktig å sikre at vi har en moderne innretning på våre fengsler og institusjoner i kriminalomsorgen. Det er bakgrunnen for at vi har på gang en kapasitetsplan for kriminalomsorgen. At det vil bli anledning til også å se disse tingene i sammenheng i tiden framover, er jeg sikker på.

Spørsmål 4

Fra representanten Arne Sortevik til samferdselsministeren:

«Det er politisk enighet om nullvisjon i veitrafikken. Målet er fortsatt langt unna. Dessverre er det mange som hvert år dør eller blir alvorlig skadet i ulykker på norske veier. Danske forskere har dokumentert en klar sammenheng mellom bilens alder og skadens omfang. Forskerne mener alvorligheten av skade er proporsjonal med bilens alder. Norsk bilpark er nå på historisk toppnivå med 10,5 år som gjennomsnitt. Norske avgifter gjør nye

sikre biler dyre. Aktiv fornyelse av bilparken krever handling.

Hva er regjeringens plan?»

Presidenten: Dette spørsmålet er overført til finansministeren som rette vedkommende. Spørsmålet må imidlertid utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 5

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:22:20]: Jeg har følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«Undertegnede hadde den 16. april 2012 gleden av å kjøre fra Rognan i Nordland til Oslo. Deler av veinettet er bra, men jammen finnes det deler som er svært dårlige. Ikke minst er området fra Nordlands grense i sør og inn mot Mosjøen svært dårlig. Det samme gjelder området fra Mosjøen og fram til Korgen.

Når kan de som kjører E6 i Nordland forvente at denne veien har en kvalitet som er minst like god som rv. 3 gjennom Østerdalen, siden det i dag er milevis kvalitetsforskjeller, selv om én er riksvei og én er europavei?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:22:54]: Eg er einig i at det er store behov for utbetringar av E6 på Helgeland, på lik linje med mange andre vegstrekningar i Noreg. I Nasjonal transportplan 2010–2019 er det difor lagt til grunn statlege midlar til utbetring/ombygging av E6 på strekninga E6 Brenna–Brattås–Lien med anleggsstart i fyrste fireårsperiode og fullføring i siste seksårsperiode. I tillegg er det vurdert som aktuelt å prioritera statlege midlar til å starta utbetringa av E6 på strekninga Mo–Bolna og Mosjøen–Osen i siste seksårsperiode. Det går vidare fram at dersom det blir tilslutning til eit opplegg for delvis bompengefinansiert utbygging av E6 på Helgeland, vil det vera mogleg å framskunda utbygginga.

Utbetring av E6 på strekninga Brenna–Kapskarmo starta i 2011. Arbeida blir vidareførte i 2012 med sikte på fullføring i 2013. Lokale styresmakter har dessutan slutta seg til eit opplegg for delvis bompengefinansiert utbygging av E6 på Helgeland. Sjølv om Hemnes kommune har trekt tilbake tilslutninga si, har fylkestinget i møte i februar i år vedteke at Nordland fylkeskommune likevel går inn for bompengefinansiert utbygging. Det ligg difor godt til rette for vidare utbygging av E6 på Helgeland, men endeleg prioritering av statlege midlar til utbygging etter 2013 vil på vanleg måte finna stad gjennom arbeidet med Nasjonal transportplan for perioden 2014–2023. Eg kan forsikra om at eg ser det som viktig å sikra god standard på E6 både på Helgeland og vidare nordover.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:24:51]: Jeg har ikke tenkt å dra ut dette til en debatt om bompenger, for der vet jeg hvor regjeringen står, og regjeringen vet hvor Fremskrittspartiet står. Den skal vi la ligge.

Jeg blir litt bekymret hvis det er slik at ambisjonsnivået her er så vagt som det er, for når man kjører gjennom Nord-

land, har man ikke noen alternativ vei å kjøre, som man har hvis man f.eks. skal kjøre fra deler av Østlandet hvor man kan kjøre rv. 3 eller E6 nordover. Der har man en valgmulighet. Skal man kjøre bil gjennom Nordland fylke, er E6 løsningen. I dag har den kvaliteter som man ellers antakeligvis bare kan oppleve på Tusenfryd når det gjelder himmelske opplevelser og vidsyn. Det synes jeg er bekymringsfullt. Derfor ønsker jeg å utfordre statsråden på å være enda mer konkret:

Betyr det f.eks., som statsråden sa i stad, all den tid man har en flertallsregjering, at man kan vente å ha en gjennomgående kvalitet på E6 i Nordland tilsvarende rv. 3 i løpet av neste planperiode i NTP-en?

Presidenten: Statsråd Meltveit Kleppa får svare på om det blir slutt på himmelske opplevelser på E6.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:25:55]: Det høyrest spennende ut med dei beskrivingane som Ellingsen her gjev.

Lat meg understreka: Det skjer stadig forbetringar på vegnettet. Vi brukar no på samferdsel 12 mrd. kr meir per år enn for få år tilbake. Trass i det er mykje ugjort. Det er vel berre ei veke sidan eg stod her og svarte på eit spørsmål frå ein framstegspartirepresentant. Då gjaldt det rv. 3 og spørsmål om utbetring der. Der utbetrar vi for 100 mill. kr kvart år. Der er òg mykje ugjort, på same måten som det er på E6 langs Helgeland. Men som eg sa, her skjer det fleire tiltak i denne perioden, og det er våren 2013 vi skal ta endeleg stilling til korleis Nasjonal transportplan for dei komande ti åra skal sjå ut.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:27:03]: Med all mulig respekt, jeg skal gjenta meg selv fra i stad: Det er vel slik at statsråden i etterrettelighetens lys er rimelig klar over at det statsråden bestemmer seg for sammen med resten av regjeringen, sannsynligvis blir vedtatt i Stortinget siden man har en flertallsregjering. Men la også den retoriske debatten ligge.

Statsråden påpekte utbedring av kvalitetshevinger. Det synes jeg er bra. Da skal jeg utfordre statsråden på en annen del av det. For noen år siden åpnet vi Korgfjelltunnelen. Den har man nå stengt på grunn av slett arbeid, som har gjort at man har fått store telehiv gjennom åpningene i tunnelen i sør og i nord. Man har nå sagt at den skal være stengt et halvt år. Jeg husker ikke beløpet til rehabilitering, men det var stort. Jeg har også forstått det slik at man faktisk mente at den private entreprenøren ikke har gjort en god nok jobb, men at man i etterkant har gått tilbake på det.

Siden statsråden er opptatt av kvalitetsheving, hvordan skal vi unngå skandaler av typen som jeg mener Korgfjelltunnelen er, som rammer bilistene på en slik måte at man nå skal kjøre den gamle veien igjen, og unngå at man kaster gode penger etter dårlige penger?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:28:06]: Eg vil ha mest mogleg veg og mest mogleg bane for pengane. Så vi er kontinuerleg opptekne av at vi skal bruka mest mogleg av dei pengane vi løyver til vedlikehald, til vedlike-

hald, og der det er snakk om fornying, utbetring og ny veg, skal mest mogleg av pengane gå til det. Men så er det slik at det iblant blir oppdaga arbeid som må gjerast betre. Då hender det at ein må stengja for å få til den forbetringa. Lat oss vera glade for at vi òg har regelverk for trafikktryggleik, som gjer at vi må stengja. Så kan folk gleda seg til ein betre Korgfjelltunnel.

Så må eg i tillegg seia at det er så flott med alt som no skjer både av betra vedlikehald og av nyanlegg. Men eg ser fram til, til liks med representanten Ellingsen, ytterlegare forbetringar langs E6 i Nordland, for det er nødvendig.

Spørsmål 6

Øyvind Halleraker (H) [11:29:29]: «En rapport som nylig er utarbeidet for Bergensalliansen, viser at innbyggere i Region Vest har klart høyere egenbetaling per innbygger i veiprojekt enn resten av landet. Tar man utgangspunkt i etatsforslaget som nå er lagt fram, forsterkes denne realiteten. Mest dramatisk blir forskjellen om et 45 pst. påslag i Nasjonal transportplan-rammen skulle bli aktuelt, med 52 pst. i Region Vest og 37 pst. i andre regioner.

Vil statsråden foreta seg noe i sitt arbeid med Nasjonal transportplan for å rette opp denne skjevfordelingen?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:30:08]: Eg merka meg at representanten Halleraker er oppteken av den geografiske fordelinga i neste Nasjonal transportplan. Det er eg òg.

Denne regjeringa har eit tydeleg mål om at vi skal tilby eit effektivt, tilgjengeleg, sikkert og miljøvennleg transportsystem som dekkjer samfunnet sitt behov for transport og fremjar regional utvikling. Eg trur representanten Halleraker er samd med meg i at det er eit godt mål.

Det forslaget som representanten syner til, er jo nettopp eit forslag frå etatane og Avinor til Samferdselsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet. Det er såleis eit grunnlag for det arbeidet som no er i full gang i dei to departementa. Eg har sagt det før, og eg kan gjenta det her: Den endelege planen som blir lagd fram for Stortinget, vil bli annleis enn dette forslaget.

Forslaget frå etatane og Avinor er jo heller ikkje berre eitt forslag. Forslaget inneheld tiltak og prioriteringar innanfor fire ulike rammeneivå. Dette skal gje oss grunnlag både for endeleg rammefordeling og for omfordeling mellom sektorar og regionar. Halleraker tek her for seg berre det eine alternativet, det høgste, og plukkar ut berre éin region. I forslaget er det mykje å velja mellom, og med andre rammeneivå blir naturleg nok fordelinga ei anna. Det er nettopp slike spørsmål vi no arbeider med å få klarlagt. Eg må også få minna om at dei tala som står i forslaget om bompengar, naturleg nok berre er eit anslag.

Når det gjeld bompengedel, som Halleraker også stiller spørsmål ved – lat meg berre understreka at bompengar blir nytta for det fyrste der det er lokale og regionale initiativ om dette, og for det andre der det blir lokal og regional semje om dette. Deretter er det handsaming i departementet og i regjeringa før vi eventuelt legg ei sak fram for

Stortinget. Disse eigenbetalingane skal altså handsamast lokalt og regionalt før dei endeleg blir avgjorde i denne sal. Vi kan ikkje, og vi vil ikkje, styra desse lokale initiativa frå Oslo.

I neste Nasjonal transportplan skal vi ha ei god regional fordeling. Ja, eg har til og med sagt at eg har ein ambisjon om at vi skal ha ei enda betre fordeling enn i inneverande Nasjonal transportplan. Det håpar eg òg blir resultatet når Halleraker og dei andre i denne salen har ferdigbehandla Nasjonal transportplan til neste år.

Øyvind Halleraker (H) [11:32:48]: Jeg takker for svaret.

Jeg har lyst til å gå litt videre på resonnementet rundt dette når det gjelder lønnsomhetsstrategien som også er lansert i NTP-forslaget, nemlig at man ønsker å oppnå høyest mulig samfunnsnytte for de investerte kronene. En investeringsramme på 49 mrd. vil gi en netto nytte på 37 mrd. Da er det faktisk slik at av 47 pst. av denne nettoytten totalt sett for landet kommer 37 mill. fra Hordfast og Rogfast, som er to svært viktige prosjekt på E39 på Vestlandet.

Vil ikke dette da bety at E39, og særlig Rogfast og Hordfast, må få en høy prioritet i statsrådets NTP-forslag? Kan vi forvente at det skjer når hun legger fram sitt forslag, og er like tydelig som hun var på Intercity-satsing tidligere i dag?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:33:55]: Intercity, frå tidlegare i dag, vart følgt opp i ei stortingsmelding som er lagd fram for Stortinget. Det var etatane sitt forslag òg med Intercity. Eg har understreka at eg vil ha tidfesting, og er veldig glad for at regjeringa har slutta seg til det no.

Når det gjeld Hordfast, Rogfast og ferjefri E39, er eg òg svært nøgd med at vi der har sett i gang eit arbeid som går langs heile leia, der vi har fått nokre avklaringar så langt, der vi kjem til å få nokon i løpet av 2012. Det eg kan seia om det i dag, er at både Rogfast og Hordfast er svært viktige prosjekt og har gode tal for lønnsemd. Endeleg når og korleis må eg få koma tilbake til i neste Nasjonal transportplan. Rogfast ligg jo inne i den.

Øyvind Halleraker (H) [11:35:03]: Jeg takker for svaret.

La oss fortsette litt med NTP og klimameldingen siden det er blitt aktuelt i dag. Her flagges det jo stor satsing på jernbane, og særlig Intercitytriangelet her på Østlandet. Det er veldig bra. Min tilhørighet til Hordaland vil jeg også nevne, der er det jo tatt initiativ fra næringslivet om en Intercity-strekning Stavanger–Bergen.

Men betyr denne store satsingen at veisektoren vil få mindre? Og i så fall, vil ikke dette da bety at egenbetalingsandelen – altså bompengandelen – for landsdeler som ikke nyter godt av denne store jernbanesatsningen, vil bli enda mer skjævfordelt? Da er vi tilbake til hovedspørsmålet.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:35:56]: Takk for høvet til å seia for det fyrste at i dagens NTP, altså

i denne fireårsperioden, ligg Eiganestunellen – som er ein viktig del, ei viktig påbyrjing på ferjefri E39 – klar. Det ligg midlar inne der, og det er òg slik at dei er i gang med å førebu Rogfast.

For det andre: Intercity – varsla i klimameldinga og tidfesting i dag, og utbygging av jernbane i dei andre storbyområda.

For det tredje: Ei satsing på jernbane skal ikkje gå ut over vegsatsinga. Den fordelinga som ligg mellom bane og veg i dagens NTP, skal òg liggja til grunn framover.

Spørsmål 7

Per Roar Bredvold (FrP) [11:37:08]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til landbruks- og matministeren: «På tross av den nye landsbruksmeldingen har bare 6 pst. av norske bønder stor tro på økte inntekter i fremtiden. Dette viser at norsk landbrukspolitik ikke fungerer, og at nye momenter må inn, slik Fremskrittspartiet ønsker.

Forstår statsråden den pessimisme som råder innenfor deler av næringen?»

Statsråd Lars Peder Brekk [11:37:33]: Representanten Bredvold viser til en undersøkelse gjort av Nationen i forbindelse med Stortingets behandling av melding om landbruks- og matpolitikken. 37 pst. svarer at de i stor eller noen grad har tiltro til at landbruksmeldingen bidrar til et inntektsløft for bonden. 30 pst. svarer at de i liten eller ingen grad har tiltro til et inntektsløft for bonden.

Jeg har møtt mange som er bekymret for inntektene i jordbruket. Til dem sier jeg at regjeringen tar de signalene på alvor. Derfor har den rød-grønne regjeringen hver eneste dag arbeidet systematisk med å forbedre inntektsmulighetene i næringen. Så langt har vi, ifølge Budsjettnemnda for jordbruket, gitt landbruket den samme inntektsutviklingen som andre grupper har hatt. Inntektsmulighetene har kommet som følge av økte målpriser, økt budsjettstøtte og økt jordbruksfradrag. Med virkning fra 2012 har vi forenklet og fjernet matproduksjonsavgiften, noe som også vil styrke konkurransekraften til næringsmiddelindustrien. Vi har også forbedret mulighetene til investeringer gjennom å øke avskrivingssetene for husdyrbygg.

Det er det vi har levert. Inntektsmulighetene har økt med over 70 pst. siden den rød-grønne regjeringen overtok ansvaret for norsk matproduksjon, og vi lover nå å sikre utøverne i landbruket inntektsutvikling og sosiale vilkår på linje med andre grupper. Regjeringen vil derfor videreutvikle inntekts- og velferdspolitikken i landbruket, med utgangspunkt i den landbrukspolitikken som er ført etter 2005.

Oppå denne politikken har vi lagt et ambisiøst mål om økt produksjon. I 2030 vil vi være seks millioner nordmenn. Derfor er det viktigste målet og budskapet i den nye landbruks- og matmeldingen at vi skal øke matproduksjonen i Norge, i takt med etterspørselen til en økende befolkning.

Til sammen viser dette regjeringens vilje til å styrke det norske landbruket. Jeg synes også det er et relativt freidig spørsmål fra representanten Bredvold. For hvilket inntektsløft er det så Fremskrittspartiet kan love den norske bonden? Det er lite eller ingenting. I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2012 fremmet Fremskrittspartiet forslag om å kutte i jordbruksavtalen med 7,5 mrd. kr på ett år. Det tilsvarer et kutt i jordbrukets vederlag til arbeid og egenkapital på 62 pst. Beregnet per årsverk på jordbrukets totalregnskap tilsvarer det en inntektsreduksjon på ca. 140 000 kr. Hvordan en slik politikk skal gi tiltro til økte inntekter i framtiden, er for meg uforståelig.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:40:07]: Jeg takker statsråden for svaret. Det er en kjensgjerning at antall bønder har gått mye ned siden 2005. Antall gårder har gått ned. Antall dekar som det produseres mat på, har gått ned. Det eneste som har gått opp, er antall tomme gårdsbruk. Når man òg samtidig vet at det kun er 14 pst. av alle bønder som har dette som heltidsyrke – som har hele inntekten sin herfra – må dette vel vise at det ikke er den største optimismen blant landets bønder eller i næringen generelt. Hadde det vært det, vil jeg tro at det hadde blitt flere bønder. Jeg vil tro at det hadde blitt flere dekar som hadde blitt dyrket – og jeg tror at vi hadde hatt færre tomme gårdsbruk.

Så kan man si at Fremskrittspartiet har en annen politikk. Ja, vi har en annen politikk – en helt annen politikk. Det vi ønsker, er at den enkelte bonde skal få mer frihet. Vi skal redusere byråkratiet og få et regelverk som er helt annerledes. Vi vil f.eks. kutte ut makspriser – og masse sanne ting. Men det er statsråden som er statsråd – derfor spør jeg statsråden.

Statsråd Lars Peder Brekk [11:41:16]: Det er riktig at det har skjedd store endringer i norsk jordbruk i de siste 10, 20, 30 årene – endringer som vi også har sett i andre land – fordi vi har tatt i bruk ny teknologi, og vi har tatt i bruk nye arbeidsformer. Vi har på det viset også greid å opprettholde produksjonen med en lavere arbeidsinnsats. Det er i seg selv et godt eksempel på at vi greier å løse utfordringer med lavere arbeidsinnsats.

Samtidig har vi en ambisjon om å bedre inntektsmulighetene i jordbruket – også videre. Det har vi, som jeg sa i mitt forrige innlegg, jobbet med hele tiden så lenge vi har sittet i regjering, og det har vi sagt at vi også skal videreutvikle og ha fokus på framover. Et eksempel er at det er et ganske høyt investeringsnivå i jordbruket akkurat nå. Det har riktignok gått litt ned siden 2010, men det er et høyt nivå sammenlignet med nivået på begynnelsen av 2000-tallet. Det er mange ting som tyder på at det går bedre for norsk jordbruk.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:42:21]: Jeg takker statsråden for nytt svar. Det er ingen tvil om at det norske landbruket er regulert og styrt fra det politiske systemet. Bestemmelsene er slik at hvis du f.eks. har en melkekvote på

400 000 liter og ønsker å øke den, er det mer eller mindre umulig. Når du ønsker å ta flere personer inn i en samdrift enn det som loven tillater i dag, er det ikke mulig. Når du ønsker å fradele deler av gården din, eller eventuelt selge hele gården, er det ikke kjøper og selger som blir enige om prisen – det er staten som bestemmer hva prisen skal være. Sånn kan jeg ramse opp.

Til det jeg sa tidligere, om at antall bønder, antall gårder, og antall dekar har gått ned, er mitt enkle spørsmål: Bekymrer det statsråden?

Statsråd Lars Peder Brekk [11:43:08]: Ja, det bekymrer meg at vi i enkelte bygder, i enkelte kommuner, har en veldig stor uttynning, slik at det blir få igjen som driver matproduksjon, og som kan være med på å gi mulighet for økt matproduksjon i framtiden – og opprettholde kulturlandskap, som også er en viktig målsetting med landbruksproduksjon.

Men jeg er overbevist om at den norske bonden, den norske matprodusenten, vil levere det vi ønsker. Vi jobber for å legge til rette for det gjennom de rammebetingelsene vi har, som er av både økonomisk art, lovgivingsmessig art og praktisk art. La meg understreke: I landbruks- og matmeldingen som nylig ble behandlet i Stortinget, legges det også opp til en modernisering av eiendomspolitikken. Vi skal gjøre det enklere å dele fra tomter, vi skal ha en mer aktiv delingslovgiving, vi skal stramme inn på odelslovgivingen – vi skal ha en innskrenking av odelskretsen – og vi skal ha en ny jordskiftelov. Vi må også ta med oss at slike ting vil påvirke utviklingsmulighetene i framtiden.

Spørsmål 8

Fra representanten Øyvind Korsberg til forsvarsministeren:

«For over 2 år siden mottok forsvarsministeren et brev fra SHAPE hvor det ble bekreftet at NATO ikke lenger hadde operativ bruk for fasilitetene ved Olavsvern, hverken nå eller i overskuelig fremtid. Olavsvern skulle ha vært sluttbehandlet i NATOs investeringskomité 14. februar 2012, mens SHAPE har bedt om utsettelse.

Siden NATO åpenbart gjør nye fremtidige vurderinger av Olavsvern, vil statsråden fryse salgsprosessen av Olavsvern inntil NATO har foretatt endelig avklaring?»

Spørsmål 9

Fra representanten Jan Arild Ellingsen til forsvarsministeren:

«Avviklingen av Olavsvern i Tromsø har vært tatt opp flere ganger i Stortinget, selv etter at vedtak om nettopp dette forelå. Med andre ord har det vært bekymring rundt fakta i denne saken, og hvordan den er blitt behandlet.

Kan statsråden forsikre Stortinget om at vedtaket ble gjort på korrekt grunnlag, og er all relevant informasjon i

denne saken kommet til Stortinget slik at man unngår et eventuelt etterspill i Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité?»

Presidenten: Disse spørsmålene er utsatt til neste spørretime.

Sak nr. 2 er dermed ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [11:44:18]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 11.44.
